

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕРСОНОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Освітня програма “Реабілітаційна психологія”

Спеціалізація 053 “Психологія”

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Івано-Франківськ - 2020

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Персонологія
Викладач (-і)	Кандидат психолог.н. Шкраб'юк Вероніка Степанівна
Контактний телефон викладача	0976128216
Е-mail викладача	veronika.shkrabiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	кожний 3-й четвер місяця
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є увесь комплекс властивостей і проблем персони (особистості). В навчальній дисципліні представлені найважливіші поняття персонології та основні закономірності функціонування особистості. Спеціально розглядаються і порівнюються точки зору на ці проблеми представників різних психологічних шкіл і напрямків. В навчальному курсі об'єднуються, синтезуються знання, набуті студентами при вивченні психологічних дисциплін: загальної психології, соціальної психології, вікової психології тощо.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з основними положеннями психологічних теорій особистості.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є: допомогти студентам успішно засвоїти найсуттєвіші наукові положення про природу особистості та розвинути навички психологічного аналізу особистості; сформувати уміння та навички необхідні для проведення методологічних та теоретичних досліджень з психології особистості та грамотно користуватися отриманими результатами у професійній.</p>	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, на основі раціонального планування організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів у сфері психології.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p>	

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
 СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

5. Програмні результати навчання

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
 ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.
 ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

6. Організація навчання

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
лекції	12/6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/8
самостійна робота	60/76

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3- й семестр	053 Психологія	2 курс	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год. (денна/заочна)		
	Лекції	Заняття	Самостійна робота
Тема 1. Персонологія як наукова та навчальна дисципліна		2/-	8/10
Тема 2. Персонологічні аспекти вчення З.Фрейда	2/2	2/2	8/12
Тема 3. «Індивідуальна психологія» А.Адлера та «аналітична психологія» К.Г. Юнга	2/2	4/2	8/12
Тема 4. Психосоціальна теорія особистості Е.Еріксона	2/-	2/-	8/12
Тема 5. Особистість в «гуманістичному психоаналізі» Е. Фромма та «соціокультурній теорії» К. Хорні	2/-	2/2	8/10
Тема 6. Гуманістична теорія особистості А. Маслоу та феноменологічна теорія особистості К. Роджерса	2/2	4/2	10/10
Тема 7. Смысл життя, свобода та відповідальність особистості у вченні В.Франкла	2/-	2/-	10/10
	ЗАГ.:	12/6	18/6
			60/76

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання
навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

T1,T2,T3,T4,T5

Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б.

Контроль самостійної роботи (реферат, письмове повідомлення, презентація, конспекти тощо) – 5 б.

Тестування по кожній темі (по 10 балів за 1 тест)

Змістовий модуль 2

T6,T7

Усне і письмове опитування на семінарських заняттях – 5 б.

Контроль самостійної роботи (реферат, письмове повідомлення, презентація, конспекти тощо) – 5 б.

Тестування по кожній темі (по 10 балів за 1 тест)

Контрольна робота – 10 б.

Максимальна кількість балів (ваговий коефіцієнт проміжного результату) за усне та письмове опитування становить 15 балів. Дане число вираховується як середнє арифметичне всіх отриманих оцінок помножене на відповідний коефіцієнт.

Максимальна кількість балів (ваговий коефіцієнт проміжного результату) за контроль самостійної роботи становить 10 балів. Даний коефіцієнт вираховується як загальна оцінка для всіх занять даного виду.

Максимальна кількість балів (ваговий коефіцієнт проміжного результату) за тестування становить 15 балів. Даний коефіцієнт вираховується як загальна оцінка для всіх занять даного виду.

Максимальна кількість балів (ваговий коефіцієнт проміжного результату) за контрольну роботу становить 10 балів. Даний коефіцієнт вираховується як загальна оцінка для всіх занять даного виду.

Сумарна кількість – 50 балів

Підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів

Сумарна кількість – 100 балів

Вимоги до письмових робіт

Критерії оцінки тестового контролю:

9-10 балів «відмінно» - студент дав не менше 90% правильних відповідей;

7-8 балів «добре» - студент дав не менше 70% правильних відповідей;

5-6 балів «задовільно» - студент дав не менше 50% правильних відповідей;

1-4 бали «незадовільно» - студент дав менше 50% правильних відповідей;

Критерії оцінки контрольної роботи:

10-9 балів «відмінно» - студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

7-8 балів «добре» - студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

5-6 балів «задовільно» - студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-4 бали «незадовільно» - частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей на контрольні запитання, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Поточне усне/письмове опитування проводиться на кожному семінарському занятті.

Критерії усного і письмового опитування на семінарських заняттях здійснюються за 5-бальною шкалою.

5 балів «відмінно» - ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем, які розглядаються на семінарі. Знання мають бути осмисленими, що виявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до виконання завдань не лише у форматі репродукції, а й з елементами креативності.

4 бали «добре» - ставиться за наявність у студента знань щодо більшості питань, які розглядаються на семінарському занятті. Притім, знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент за формою відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

3 бали «задовільно» - ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з теми семінару,

які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.

1-2 бали «незадовільно» - ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем з теми семінарського заняття, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Критерії оцінки самостійної роботи (презентація, реферат, письмове повідомлення, конспекти тощо):

5 балів (відмінно): тема презентації/реферату/письмового повідомлення актуальна та відзначається практичною значущістю; у роботі здійснено критичний огляд визначень різними авторами, наведених в різних джерелах; матеріал роботи добре структурований, логічно викладений; роботу оформлено з дотриманням встановлених правил; студент демонструє здатність робити у презентації/рефераті/письмовому повідомленні логічні висновки та узагальнення; проявляє здатність висловлювати та аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання.

4 бали (добре): тема презентації/реферату/письмового повідомлення актуальна; у роботі здійснено аналіз основних аспектів проблеми; використано джерела, які дають змогу розкрити теоретичні й прикладні аспекти теми; матеріал реферату/письмового повідомлення загалом структурований, логічно викладений; оформлення роботи в цілому відповідає встановленим правилам; студент послідовно, обґрунтовано та теоретично правильно викладає матеріал; демонструє здатність робити логічні висновки та узагальнення; але не в повній мірі може аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання; недостатньо використовує фактичні та статистичні дані.

3 бали (задовільно): тема презентації/реферату/письмового повідомлення не є актуальною; у роботі здійснено поверхневий аналіз основних аспектів проблеми; використані джерела не дають можливості повністю розкрити проблему; презентація/реферат/письмове повідомлення містить зайвий матеріал, що не відповідає змісту теми і свідчить про нездатність студента зрозуміти її зміст; робота в цілому оформлена згідно з правилами, але є суттєві недоліки.

2 бали (незадовільно): завдання виконане частково; студент не висвітлює дискусійну тему або висвітлює її неправильно; текст презентації/реферату/письмового повідомлення є повністю ідентичним тексту підручника чи конспекту або повністю ідентичним

презентації/реферату/письмового повідомленню іншого студента на таку ж тему.

1 бал (незадовільно): завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм змістом не відображають суті теми реферату/наукового повідомлення; робота не оформлена, здана не вчасно чи відсутня.

Завдання на самостійну роботу (терміни виконання – згідно розкладу):

Тема 1.

Створіть порівняльну таблицю основних методів персонології. Проаналізуйте їхні переваги та недоліки.

Тема 2.

Опрацювати уривки з праці «Три нариси з теорії сексуальності».

Доповіді (презентації/реферати):

-З. Фройд: біографічний екскурс у фотознімках та цитатах.

-Психоаналіз: історія та сучасні напрями.

-Методи дослідження несвідомого, запропоновані З. Фрейдом.

Тема 3.

Доповіді (презентації/реферати)

-Теоретичні передумови та значення індивідуальної психології А. Адлера для сучасної психології особистості.

-Оцінка і критика індивідуальної психології А. Адлера..

-Сучасне застосування продовження аналітичної теорії.

-Коллективне несвідоме і творчість.

-Важливість символізму і міфології для особистості

-Співставлення розуміння несвідомого в К.Юнга і у З.Фрейда

Проаналізувати працю А.Адлера (на вибір студента).

Опрацювати «Архетипи колективного несвідомого. Психологічні типи». Вибрані праці з аналітичної психології. .

Тема 4.

	<p><i>Доповіді (презентації/реферати)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Ерік Еріксон як представник Его-психології. -Самоідентичність особистості як психологічна проблема. -Природа і зміст психосоціальних криз в концепції Е. Еріксона <p>Тема 5.</p> <p><i>Доповіді (презентації/реферати):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Радикально-гуманістичний психоаналіз Е.Фромма, основні положення і принципи. -Проблема людського існування та екзистенційна самотність в теорії Е.Фромма. -Соціальна обумовленість непродуктивних характерів. -Ознаки та критерії особистісних порушень в концепції К. Хорні. -Невроз та його культурні детермінанти за К. Хорні. <p><i>Аналіз розділу "Релігія, характер і суспільство" з книги Е.Фромма "Мати чи бути".</i></p> <p>Тема 6.</p> <p><i>Доповіді (презентації/реферати):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Ставлення А. Маслоу до релігії та етики -Психологічне зростання особистості за А. Маслоу <p>Тема 7.</p> <p>Проаналізувати (на вибір) розділ з книги В.Франкла «Людина у пошуках справжнього сенсу».</p> <p>Здійснити порівняльний аналіз теорій особистості, розроблених А. Маслоу, К. Роджерсом, В. Франклом.</p>
Семінарські заняття	<p>Теми семінарських занять:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Персонологія як наукова та навчальна дисципліна 2. Персонологічні аспекти вчення З.Фрейда 3. «Індивідуальна психологія» А.Адлера та «аналітична психологія» К.Г. Юнга 4. Психосоціальна теорія особистості Е.Еріксона 5. Особистість в «гуманістичному психоаналізі» Е. Фромма та «соціокультурній теорії» К. Хорні 6. Гуманістична теорія особистості А. Маслоу та феноменологічна теорія особистості К. Роджерса 7. Смысл життя, свобода та відповідальність особистості у вченні В.Франкла
Умови допуску до підсумкового контролю	Умови допуску до підсумкового контролю (<i>іспит</i>): студент допускається до підсумкового контролю (екзамен) за умови виконання всіх завдань, передбачених навчальною програмою курсу та набору 26

	і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма здачі визначається згідно положень та наказів ректорату.

8. Політика навчальної дисципліни

Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтується на принципах академічної доброчесності.

Відвідування занять. Студент виконує завдання, які зазначено у програмі (силабусі) вчасно. Студент, який пропустив 65% занять без поважних причин – не допускається до іспиту. Студент, який пропустив заняття з поважної причини, має право відпрацювати його (переписати контрольну роботу, виконати самостійну роботу, тестові завдання тощо). Студенти, які слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/тестування/невиконаний обсяг робіт. У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю (у разі якщо він не відпрацює пропущені заняття і не виконає обов'язкову навчальну програму). Негативні оцінки (1-2 бали) не відпрацьовуються. Ті студенти, які не виконали завдання для самостійної роботи вчасно повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена на 1 бал.

У випадку невиконання навчального плану з дисципліни або отримання незадовільної оцінки на екзамені студент має можливість перездачі екзамену за талоном №2, у разі незадовільної оцінки пропонується перездача за талоном №3 з комісією. Якщо спроби не дали позитивного результату, викладач пропонує студентові повторне вивчення дисципліни.

9. Рекомендована література

Базова

1. Москалець В. П. Психологія особистості: Підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 362 с.
2. Мітіна С.В. Психологія особистості: навч.-метод. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 274 с.
3. Столяренко О. Б. Психологія особистості. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 280 с.
4. Москалець В. П. Смысл життя, свобода та відповідальність особистості у вченні Віктора Еміля Франкла / Психологія особистості. 2011. № 1. С. 86-98.
5. Москалець В. Психологія релігії: підручник. – Київ: «Ліра-К», 2020. – С, 26-45.

Додаткова

1. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. СПб., 2005.
2. Євдокімова О.О. Історія психології : навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. Харків: Константа, 2020. 320 с.
3. Максименко С.Д. Психологія особистості: Підручник. К.: Видавництво ТОВ “КММ”, 2007. 296 с.
4. Бочаріна Н.О. Психологія особистості. Навчальний посібник. Переяслав-Хмельницький, 2014. 188 с.
5. Психологія особистості: Хрестоматія: Навч. посіб. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2009. 532 с.

Викладач – Шкраб'юк Вероніка Степанівна

